ЗОЛОТОЙ ФОНД ПРЕССЫ 2012

Çĕнтерӳ çулĕ

1930 çулхи ноябрĕн 1-мĕшĕнчен тухать

электронлă адрес: print@vurnar.cap.ru

ВĂРНАР РАЙОН ХАÇАЧĔ • 2012 çул • кăрлач/январь/ уйăхĕн 25-мĕшĕ • юн кун • 10/10479/ № • Хакĕ ирĕклĕ

Журналистсемпе яланах уççăн калаçатпăр

Чăваш патшалăх академи драма театрĕнче Раççей тата Чăваш пичечĕн кунне халалланă уяв иртрĕ. Журналистсемпе полиграфистсене, отрасль ветеранĕсене республика Пуçлăхĕ Михаил Игнатьев саламларĕ

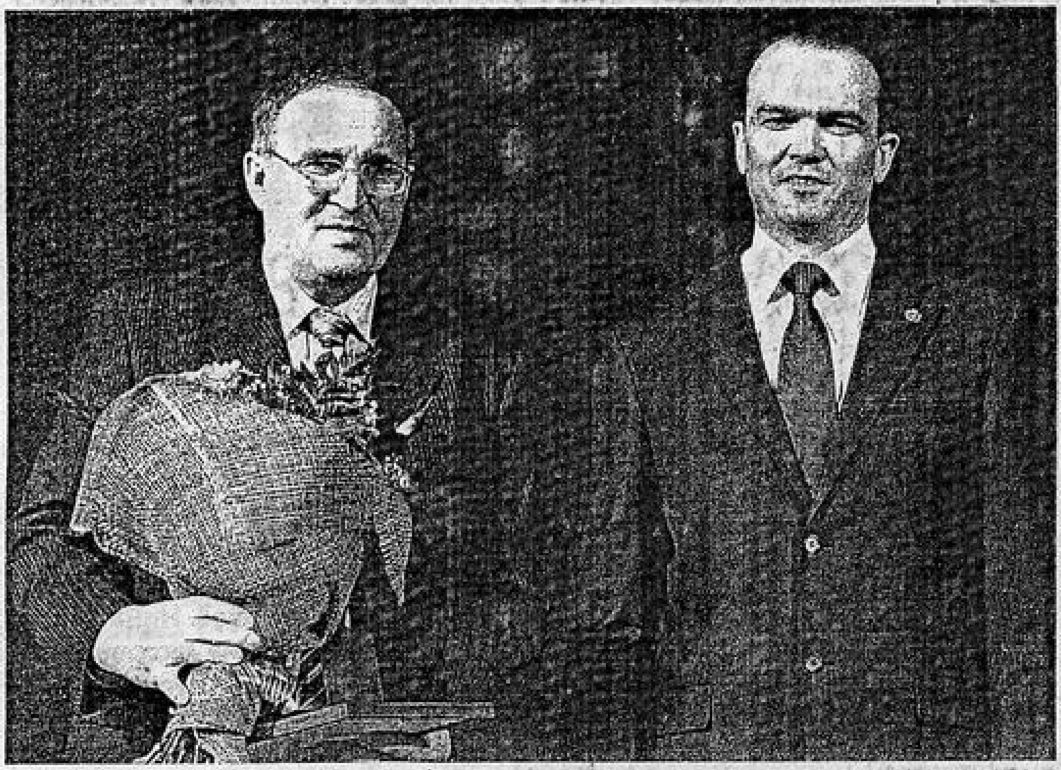

ПРОФЕССИ УЯВĔ

Пухăннисене уяв ячĕпе саламланă май Чăваш ен Пуçлăхĕ влаç массăллă информаци хатĕрĕсемшĕн уçă пулнине, журналистсемпе яланах уççăн, пĕр-пĕрне шанса калаçнине палăртрĕ. Михаил Игнатьев «тăваттăмĕш влаç» Чăваш ен аталанăвне пысăк тӳпе хывни çинчен каларĕ: «Чăн-чăн ăста аллинче сăмахпа калем пархатарлă вăй пулса тăраççĕ. Ăнăççăр алăра вара вĕсем аркату кӳме пултараççĕ. Сире пысăк профессионализмшăн, яваплăхшăн, ĕçе тӳрĕ кăмăлпа пурнăçланăшăн тав тăватăп». Чăваш ен Пуçлăхĕ массăллă информаци хатĕрĕсен тĕллевĕ влаç органĕсеннипе пĕр килнине палăртрĕ – çынсен пурнăçне лайăхлатма пулăшасси.

Журналистсене ĕçри çитĕнӳсемшĕн патшалăх наградисемпе палăртрĕç. Республика Пуçлăхĕн Тавне Вăрнар районĕн «Çĕнтерӳ çулĕ» хаçатăн тĕп редакторĕ Вячеслав Николаев та тивĕçрĕ. Чăваш ен Пуçлăхĕ ăна çавăн пекех хаклă парнепе – ятран çырнă алă сехечĕпе – чысларĕ.

Хамăр инф.

УЛШĂНУСЕМ

Чăваш Республикин Пуçлăхĕ хăйĕн указĕпе Геннадий Семенович Федорова урăх ĕçе куçнă май Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн Председателĕн çумĕн – Чăваш Республикин Раççей Федерацийĕн Президенчĕ çумĕнчи полномочиллĕ представителĕн – должноçĕнчен хăтарнă. Ăна Федерацин Чăваш Республикинчи тĕп инспекторне уйăрса лартнă.

Чăваш енĕн Мускаври полпречĕ Леонид Волков пулса тăнă. Сăмах май, республика правительстви нумаях пулмасть Чăваш Республикин Раççей Президенчĕ çумĕнчи полномочиллĕ Представителĕ çинчен çĕнĕ положени çирĕплетнĕ. Документра полпредствăн тĕп задачисемпе функцийĕсене тӳрлетӳсем кĕртнĕ, унăн ĕç-хĕлне уçăмлăрах палăртнă.

*Леонид Валерьевич **ВОЛКОВ** 1975 çулхи январĕн 21-мĕшĕнче Вăрнар районĕнчи Аçăмçырми ялĕнче çуралнă. И.Н. Ульянов ячĕллĕ Чăваш патшалăх университетĕнче икĕ специальноçпе – экономика теорийĕ тата юриспруденци – пĕлӳ илнĕ. Экономика наукисен кандидачĕ. «Шупашкарти кабель изделийĕсен завочĕ» АУО-че экономистра, Раççей Перекет банкĕн Чăваш уйрăмĕнче финанспа хуçалăх ĕçне-хĕлне йĕркелесе пыракан тата тишкерекен сектор ертӳçинче, «Элара» ЧНППП» АУО-н пай пуçлăхĕнче ĕçленĕ. 2002 çулхи октябрьтен – РФ Правительстви çумĕнчи Финанс академийĕн экономика тата кризиса хирĕçле управленийĕн кафедра доценчĕ. Икĕ компанире директорсен канашĕн никама пăхăнман членĕ пулнă. ВТБ Банкăн акционерсен консультаци канашĕн членĕ.*

* * *

«Пĕрлĕхлĕ Раççей» партин Чăваш регион политканашĕн секретарĕ Михаил Михайловский хăйне çак ĕçрен хăтарма ыйтса çырнине партин Генеральнăй канашĕн Президиумĕ тивĕçтернĕ, асăннă вырăна Чăваш Республикин пиллĕкмĕш суйлаври Патшалăх Канашĕн депутатне, парламентăн Патшалăх строительстви, вырăнти хăй тытăмлăх, регламент тата депутат этики енĕпе ĕçлекен комитечĕн председательне Николай Малова сĕннĕ. Регион политканашĕн кăрлачăн 20-мĕшĕнче иртнĕ ларăвĕнче Николай Владимирович кандидатурине тĕплĕн тишкерсе çирĕплетнĕ.

ПАЯН – СТУДЕНТСЕН КУНĔ

Хисеплĕ студентсем! Хаклă туссем! Сире Раççей студенчĕсен кунĕ ячĕпе саламлатăп!

Çак уяв – Раççей çамрăкĕсен чылай ăрăвĕшĕн чи юратнисенчен пĕри. Студент çулĕсем яланлăхах асра çĕкленӳллĕ ĕмĕт-туйăмсен, çамрăклăхăн, çутă шанчăксен ытарайми вăхăчĕ, малта чи лайăххине кăна кĕтекен тапхăр пек тăрса юлаççĕ.

Сиртен кашнийĕнех пурнăçра хăйĕн вăй-халĕпе туллин усă курма лайăх майсем пур. Чăваш ен паян кал-кал аталанать, пысăк технологиллĕ çĕнĕ производствăсем хута каяççĕ тата çĕнĕ ĕç вырăнĕсем йĕркеленеççĕ, промышленноçра, ял хуçалăхĕнче, сывлăх сыхлавĕнче, социаллă сферăра пысăк пуласлăхлă çул-йĕрсем вăй илеççĕ. Пирĕн малашнехи аталанушăн çамрăксен иксĕлми вăйĕпе çирĕп шанăçлă пултарулăхĕ, хастарлăхĕ тата лайăх амбицийĕсем шутсăрах кирлĕ.

Хаклă яшсемпе хĕрсем, эпĕ сире тата сирĕн вăйăра шанатăп, вĕренӳри тата ăслăлăх ĕçĕ-хĕлĕнчи, спортри тата общество пурнăçĕнчи çитĕнĕвĕрсемшĕн савăнатăп. Эсир хăвăр çитĕнĕвĕрсемпе Чăваш ен питех те пысăк инноваци вăй-хăвачĕллĕ регион, лайăх майсемлĕ ен, чи хăюллă проектсене пурнăçламалли вырăн пулнине çирĕплететĕр.

Студентсене пĕтĕм чунтан ырлăх-сывлăх, иксĕлми вăй-хал, мĕн пур пуçарура ăнăçу сунатăп! Чунăрпа яланах çамрăк пулăр, пурнăçа юратăр, малалла хăюллăн утăр тата питех те лайăх студент çулĕсенче çирĕп пĕлӳ илме тата хăвăра каярах кирлĕ пулакан хăнăхусене ăша хывма – çакă сирĕн çутă пуласлăхăрăн тата пĕтĕм республика малашлăхĕн çирĕп никĕсĕ – çине тăрса тăрăшăр.

Чăваш Республикин Пуçлăхĕ
М.ИГНАТЬЕВ.

Дорогие юные жители Вурнарского района!

Сердечно поздравляю вас с Татьяниным днем – праздником студенчества!

Именно в Татьянин день, 25 января (12 января по ст.стилю), 1755 года был подписан императрицей Елизаветой Петровной указ об открытии в Москве первого российского университета. Затем последовал указ Николая I, где он распорядился праздновать не день открытия университета, а день подписания акта о его учреждении. Так появился студенческий праздник – Татьянин день.

Студенческие годы – прекрасное время, когда формируются жизненная и гражданская позиция человека, багаж знаний, с которым он идет в жизнь. Познание нового, освоение профессии и одновременно – радость общения с друзьями, теплые отношения с которыми сохраняются на всю жизнь

Сегодня, когда вы молоды и полны сил, когда все по плечу, не бойтесь ставить перед собой самые смелые цели и с честью храните славные традиции отечественного высшего образования. Желаю Вам крепкого здоровья, счастья, успехов и благополучия!

Глава администрации
Вурнарского района Л.НИКОЛАЕВ.

Çулталăкра 500 ачаран кая мар çуралмалла...

Хĕрарăмсене акушерпа гинекологи пулăшăвĕпе пахалăхлă тивĕçтерес, ача вилессине чакарас тесе перинаталь тата районсем хушшинчи центрсем йĕркелеççĕ. Сывлăх сыхлавĕн хăш-пĕр учрежденийĕсенче çултан çул ачасем сахалрах çут тĕнчене килме пуçларĕç. Вăрнар енче акă 2011 çулта 368 пепке çуралнă, çав шутран Вăрнар район тĕп больницин акушер уйрăмĕнче 205 ача кун çути курнă. Стандартпа килĕшӳллĕн вара çулталăкра 500 пепкерен кая мар çуралмалла.

СЫВЛĂХ СЫХЛАВĔ

Вăрнар район тĕп больницин акушер уйрăмĕ çире пур хĕрарăмсене 2011 çулхи раштав уйăхĕн 26-мĕшĕнчен йышăнма пăрахнă. Палăртмалла, Пăрачкав, Элĕк, Етĕрне, Шăмăршă, Елчĕк, Красноармейски, Хĕрлĕ Чутай, Комсомольски, Муркаш, Сĕнтĕрвăрри, Куславкка, Тăвай районĕсенче те акушер уйрăмĕсене хупнă. Ку çул та улшăнусем пулĕç: Йĕпреçри тата Çĕрпӳ районĕсенчи акушер уйрăмĕсене хупĕç.

Модернизаци программипе килĕшӳллĕн Шупашкар, Çĕн Шупашкар, Канаш, Çĕмĕрле хулисенче, Патăрьел салинче перинаталь центрĕсем уçнă, хĕрарăмсем пысăк технологиллĕ медицина пулăшăвĕ илме пултараççĕ.

Калас пулать, хĕрарăмсен консультацийĕн акушер-гинекологĕсем çире пур хĕрарăмсен сывлăхне тĕрĕслесех тăраççĕ: йывăр патологиллисене вара ача çуратма Шупашкар хулинчи перинаталь центрне, ыттисене – Çĕмĕрлери, Йĕпреçри, Канашри больницăсене яраççĕ.

Фельдшерпа акушер пункчĕсенчи тата пĕтĕмĕшле врач практикин уйрăмĕсенчи медицина ĕçченĕсем хăйсен участокĕсенчи йывăр çын-хĕрарăмсене учета илеççĕ, ача çуратма вăхăт çитсен вĕсене больницăна çитиччен ăсатаççĕ.

Çивĕч лару-тăру чух çире пур хĕрарăмсене медицина пулăшăвĕпе тивĕçтерме тата тăхтаса тăмасăр сиплев учрежденине çитерме васкавлă пулăшу чĕнмелле.

О.КАЗАКОВА,
Вăрнар район тĕп больницин тĕп врачĕ.

ÇАНТАЛĂК

	Кĕçнерни кун 26.1	Эрне кун 27.1	Шăмат кун 28.1
кăнтăрла	-17	-18	-14
çĕрле	-23	-20	-18

«Метеоновости» информаци агентствин информацийĕ тăрăх.

28 января в РДК

Ярмарка меда.
Пенсионерам – скидки.
Дегустация. Тара б/п.

28 января в РДК с 10 до 18 часов

Ликвидация склада обуви.
Цены снижены.

Емельянов ячĕпе

Январĕн 19-мĕшĕнче Шупашкарта К.В.Иванов ячĕпе хисепленекен литература музейĕнче Чӑвашлӑх çыравçи А.В.Емельянов çуралнӑранпа 80 çул çитнĕ ятпа пуху пулса иртрĕ. Унта писательсем, журналистсем, общество тавраш тата студентсем хутшӑнчĕç.

Ашшĕне çапла чыс тӑвассине хӑйĕн пуçарӑвĕпе Владимир Анатольевич йĕркеленĕ. Халӑх писателĕн кун-çулĕпе пултарулӑхĕ çинчен халӑх писателĕ Денис Гордеев каласа кӑтартрĕ. Вӑрнар çынни тесе, пухура мана та сӑмах пачĕç (Вӑрнартан Шупашкара пире, «Çĕнтерӳ çулĕн» тĕп редакторĕпе иксĕмĕре, А.Емельяновӑн кĕçĕн мӑнукĕ Вячеслав Морозов лартса кайрĕ. Вӑлах каялла киле леçрĕ). Каларӑм ĕнтĕ, Анатолий Викторовича эпĕ вун çиччĕрен, Кĕçĕн Кипекри вӑтам шкулта комсомол организацийĕн секретарĕ пулнӑ вӑхӑтран пĕлнĕ. Пирĕн сӑвӑсем район хаçатĕнче пĕр номертех умлӑнхыçлӑн пичетленнĕ. А.В.Емельянов тӑван Вӑрнар тӑрӑхĕшĕн тӳрремĕн 14 çул ытла ĕçлерĕ (1949 – 1950, 1953 – 1955 çулсенче «Гигант» колхозри (Мӑньял Хапӑс) ветфельдшер, 1956 – 1959 çулсенче ВЛКСМ райкомĕн пĕрремĕш секретарĕ, 1965 – 1972 çулсенче КПСС райкомĕн пĕрремĕш секретарĕ). Тӑватӑ ӑстрӑмпа республика Аслӑ Канашĕн депутатне суйланнӑ май тата икĕ çĕрте министерствӑсене (пичет, культура) ертсе пынӑран, ун чĕри ытларах хамӑр районшӑн ӑшталаннине кураттӑмӑр. Районти çамрӑк йыш вӑйлӑ тыр пул тунӑшӑн ЦКран райкома кӳмеллĕ мотоциклсем парнеленĕччĕ те, комсомол ачисем ялсем тӑрӑх аçа-çиçĕмле çунтарса çӳретчĕç. Районта Пĕрремĕш А.В.Емельянов чухне пĕтĕмĕшле электрификаци ĕçĕ-хĕлĕ ӑнӑçлӑ вĕçленчĕ. Строительство организацийĕсем, промышленноç предприятийĕсем йĕркеленчĕç, унчченхисем çĕнĕ цехсемпе хӑватланчĕç. Пурнӑç çыннисен лексикинче «культура», «экономика», «хуçалӑх расчечĕ», «механизаци», «химизаци», «мелиораци» йышши терминсем мала тухрĕç. Район ертӳçи çынсене сӑнама, кадрсене вĕсен кӑмӑлне, пултарулӑхне кура вырнаçтарма пĕлнĕ. Талантлӑ организаторсем (ытларахӑшĕ – фронтовиксемччĕ) çумĕнче вĕсене улӑштармалӑх çамрӑксене ӳстернĕ. Емельяновсен самани чӑмӑртанӑ гварди йӑшнипе вĕсен вырӑнне влаçшӑн, янттипе пуясшӑн темле этемккесем килчĕç те, вӑрçӑ хыççӑн тӑварлӑ тар тӑкса никĕсленĕ ырлӑх-пурлӑх йӑлтах харама тухрĕ. Юлашки çирĕм çула вӑрçӑ хыççӑнхисемпе хӑвӑр танлаштарӑр. Каларӑм ĕнтĕ...

А.В.Емельянов культурӑпа литературӑна халӑх тавра тачӑларĕ. Района «Огонек» журналти, «Правда» хаçатри очеркистсем, Шурӑ Руç тата Украина çыравçисем, Атӑлçи тӑрӑхĕн поэчĕсем килетчĕç. Чӑваш енĕн паллӑ деятелĕсем Вӑрнарта пурте пекех хӑналаннӑ. – Сергей Михалков Парижран Мускава вĕçет те, килĕнче тытӑнса тӑмасӑр Шупашкара писательсен съездне персе çитет. Тепĕр куннех вара хальхи 2-мĕш шкулта Вӑрнарӑн хисеплĕ пионерĕ пулса тӑчĕ...

Пĕлеççĕ-ши пирĕн вулакансем С.Михалков Емельянов-писателе хакласа епле çырнине? Тытса пӑхкалаççĕ-и халӑх çыравçин кĕнекисене?

А.В.Емельянов çулĕсенче чӑвашсемпе украинсен, Вӑрнарпа Золотоноша районĕсен туслӑхĕпе ĕçлĕ çыхӑнӑвĕсем чĕрĕлсе аталанни çинчен каларӑм. Пирĕннисен, катари тӑвансен çĕрне-шывне курса çаврӑннисен, ӑс-хакӑлпа производство культурин çӳллĕшне кармашас кӑмӑл хӑпартланатчĕ. Сӳнмĕç-ши халӑхсене çӑкӑр пек кирлĕ çыхӑнусем?

А.В.Емельянов пултарулӑхĕн хӑй евĕрлĕхĕ пирки хамӑн шухӑша эпĕ статьясенче калакаланӑ. Вӑл экологи темине хӑюллӑн çивĕчленĕ – çавна палӑртассӑм килчĕ. Ухсай Яккӑвĕпе Стихван Шавлы тата «Коммунизм ялавĕ» хаçатри Иван Михайлов хыççӑн Емельянов-публицист шайĕнче çыраканни урӑх пулман. Хальхи вӑхӑтра (пĕр вунӑ çул) çук та темелле. Анӑç пире наркӑмӑшлӑ апат-çимĕçпе чыхӑнтарнине хирĕç тӑраймастпӑр...

«Çĕнтерӳ çулĕ» хаçатӑн тĕп редакторĕ В.Николаев пуçарнипе районта 2005 çулта Анатолий Емельянов ячĕпе преми туса хунине писательсем ырларĕç. Вĕсен шучĕпе, ку ята республика шайне хӑпартмалла, лауреат чысĕпе ял темипе вӑйлӑ çыракансене хавхалантармалла.

Çакӑ тĕлĕнтерчĕ. Чӑвашрадио халӑх писателĕн, патшалӑх премийĕн лауреачĕн 80 çулĕ çитнине астутармарĕ. Хаçатсенче те статья е хыпар курмарӑм. «Писательсен пĕрлешĕвĕн пуçлӑхĕ хӑйсене тĕллĕн ырӑ тунӑ юлташсем пухӑва килмерĕç», – терĕ Денис Викторович. Ун пеккисене, эппин, публицистӑн «Чӑвашла тав туни» ятлӑ çырӑвне тепĕр хут пӑхса тухма сĕнес килет.

Ку çул хамӑр патра, районта, Анатолий Емельяновпа Алексей Воробьев çулталӑкĕ пултӑр тесе хаçат урлӑ сĕнӳ тунӑччĕ. Мероприятисене палӑртмалли çынсем район администрацийĕнче пулма кирлĕ.

М.ВАСИЛЬЕВ.

Кӑтартусене пĕтĕмлетнĕ

Иртнĕ эрнере Раççей Шалти ĕçсен министерствин муниципалитетсем хушшинчи «Вурнарский» пайĕн коллективĕ пĕлтĕрхи ĕç-хĕле пĕтĕмлетрĕ. Пай пуçлӑхĕ çумĕнчи оперативлӑ канашлӑва Чӑваш Республикинчи полицин участоксенчи уполномоченнӑйĕсен тата çула çитменнисен ĕçĕсемпе тимлекен уйрӑмĕн пуçлӑхĕ полици полковникĕ С.Наумов, район пуçлӑхĕн заместителĕ Н.Петров, Вӑрнар район прокурорĕн заместителĕ А.Владимиров тата йĕрке хуралĕн ытти органĕсен ертӳçисем те хутшӑнчĕç.

ПРАВО

Иртнĕ çул паянхи полици сотрудникĕсемшĕн тĕрĕслевлĕ, службӑри улшӑнусемпе пуян пулчĕ. Раççей Президенчĕн Д.Медведевӑн пуçарӑвĕпе, шалти ĕçсен органĕсен тытӑмĕнче пысӑк реформа иртнĕ май, районти пай та кӑткӑс вӑхӑтра ĕçлерĕ. Апла пулин те районти оперативлӑ лару-тӑрӑва çирĕп асӑрхавра тытма тӑрӑшрĕ.

Районти йĕркелĕхе тивĕçтерес ĕçре киревсĕр ĕçсене асӑрхаттарасси тĕп вырӑнта пулмаллине никĕсе хывса тимлеççĕ полици сотрудникĕсем. Профилактика тытӑмне çирĕплетнĕ, районти комиссисĕр пуçне кашни ял поселенийĕнчех йĕркеленĕ профилактика канашĕсем йӑлари киревсĕр ĕçсене, çула çитменнисем, эрехпе аташакансем, унччен судпа айӑпланнисем хутшӑннипе пулакан преступленисене асӑрхаттарассине курӑмлӑ тӳпе хываççĕ. Профилактика ĕçĕ çавӑн пекех районти тĕллевлĕ программӑпа, РФ Шалти ĕçсен министерствин директивисемпе килĕшӳллĕн пурнӑçланать. Йышӑннӑ мерӑсем пĕлтĕр йывӑр преступленисен (41,8 процент), çынсен сывлӑхĕсене юриех йывӑр тата йывӑр мар сиен кӳнĕ, хваттерсенчен пурлӑх вӑрланӑ тĕслĕхсен шутне чакарма май панӑ. Профилактика мероприятийĕсене пула обществӑлла йĕркене сĕмсĕррĕн пӑсни пулман, чрезвычайлӑ лару-тӑрусем тухман.

Пĕтĕмĕшле илсен шалти ĕçсен пайĕ преступленисемпе киревсĕр ĕçсем çинчен пĕлтернисене пĕлтĕр 4060 (виçĕмçулхинчен 64 процент ытларах) йышӑннӑ. Районĕпе вара иртнĕ çулхи 12 уйӑхра 369 преступлени (9,5 процент нумайрах) регистрациленĕ. Хӑш-пĕр ушкӑнри преступленилле ĕçсем унчченхинчен чылайрах çырӑннине палӑртмалла. Уйрӑммӑн илес-тĕк, ют пурлӑха вӑрланӑ тĕслĕхсен шучĕ 31,7 процент ӳснĕ, вӑрӑ-хурахла тапӑнса çаратнӑ тĕслĕхсем, çул çинчи инкексем ытларах пулнӑ. Коррупциллĕ преступленисемпе кĕрешесси пирĕн ĕç-хĕлĕн тĕп енĕсенчен пĕри пулнӑ май, пĕлтĕр взятка илнĕ тĕслĕхсене палӑртассипе ӳсĕмлĕ ĕçлерĕмĕр – виçĕмçулхинчен кӑтартусене 83,3 процент ӳстернĕ (пĕтĕмпе 11 регистрациленĕ). Экономикӑри, наркотиксен саккунсӑр çаврӑнӑшĕпе çыхӑннӑ киревсĕр ĕçсене тупса уçса парассипе çине тӑрсах тимлемеллине те кӑçалхи тĕп задачӑсен шутне кĕртрĕмĕр.

Анчах пӑшӑрхантаракан самантсем те сахал мар. Çула çитменнисем (40 процент), унччен судпа айӑпланнӑ гражданесем (34%) ниçта та ĕçлемен çынсем (14,5 %) виçĕмçулхинчен ытларах преступлени тунӑ. Йӑлари преступленисене асӑрхаттарас тесе, çемьере хирĕççеçапӑçса пурӑнакан, эрехпе туслӑ, унччен маларах судпа айӑпланнӑ гражданесене полицин участоксенчи уполномоченнӑйĕсем пĕрмаях тĕрĕслесе тӑраççĕ-ха. Йĕркелĕх хуралне ял поселенийĕсен администрацийĕсен, культурӑпа медицина ĕçченĕсене, педагогсене, халӑх дружинисене те явӑçтарнӑ. Çапах та пĕлтĕр ирттернĕ ĕç çителĕксĕррине кӑтартаççĕ пĕтĕмлетӳсем. Апла пулсан ку ушкӑнри киревсĕр ĕçсене чакарас тĕллевпе профилактика тĕлĕшĕнчен çирĕпрех тата усӑллӑрах мерӑсем йышӑнмалла.

Преступленисене уçса парассипе те кӑтартусем пур енчен те тивĕçтермеççĕ – районĕпе 5,5 процент чакнӑ. Ку енĕпе оперативлӑ служба ĕçĕн результачĕсене ӳстерес тĕллевпе йышӑнмалли мерӑсене канашлура пӑхса тухрӑмӑр, пĕрремĕш кварталтах кӑтартусене анлӑн тишкерĕпĕр.

Пай коллективĕ умĕнчи кӑçалхи ĕç тĕллевĕсене министерство палӑртнӑ задачӑсем паллӑ – сотрудниксем йĕркелĕх хуралне тивĕçтерессипе малашне те шанчӑклӑ тӑрӑшĕç.

Д.ФИРСОВ,
РФ Шалти ĕçсен министерствин муниципалитетсем хушшинчи «Вурнарский» пайĕн пуçлӑхĕн тивĕçĕсене вӑхӑтлӑх пурнӑçлаканĕ полици подполковникĕ.

КРИМИНАЛЛӐ ХРОНИКА

Раççей Шалти ĕçсен министерствин муниципалитетсем хушшинчи «Вурнарский» пайĕн ГИБДД уйрӑмĕнчен пĕлтернĕ тӑрӑх, ку çулӑн пĕрремĕш кунĕнчех районта çул çинче инкек çырӑннӑ. 38-ти водитель Шупашкар–Сурское автоçул çинче ирхине 3 сехет тĕлĕнче ВАЗ-2104-3 автомашинӑпа пынӑ. Çĕньял Хапӑс ялĕ çывӑхĕнче водитель руле тытса чарайман, Çул кукӑрĕ çул-йĕр палли çине кĕрсе кайнӑ. Авари хыççӑн тĕрлĕ сурансемпе ӑна Вӑрнарти тĕп больницӑна леçнĕ, медицина пулӑшӑвĕ панӑ хыççӑн киле янӑ.

■ Январĕн 12-мĕшĕнче 16 сехет тĕлĕнче Вӑрнарти Ашмаров урамĕнче тепĕр инкек çырӑннӑ. 33-ри водитель ВАЗ-2101 машинӑпа хыçалалла куçнӑ май çуран пыракана таптанӑ. 75-ри кинемее тĕрлĕ сурансемпе больницӑна ӑсатнӑ.

■ Январĕн 15-мĕшĕнче 15 сехетре Вӑрнар–Вӑрманкас автоçул çинче УАЗ-31514 машина кювета çаврӑнса ӳкнĕ. 62-ри водитель çав кунхи япӑх çул-йĕре тата çанталӑк условийĕсене шута илмен, çавӑнпа та руле тытса чарайман. Аварире ку машинӑри пассажир ӳт-пĕвне сиенлетнĕ.

Водитель те, пассажир та, телее, çул-йĕр правилисем çинчен манман, хӑрушсӑрлӑх ременĕсемпе çыхӑннӑ пулнӑ.

Хӑмӑр инф.

ВЫБОРЫ-2012

К сведению кандидатов и политических партий!

30 января 2012 в 14 часов в здании редакции райгазеты состоится жеребьевка по распределению платной печатной площади для размещения в Вурнарской районной газете «Çĕнтерӳ çулĕ» («Путь победы») предвыборных агитационных материалов в период избирательной кампании 2012 года по выборам Президента Российской Федерации.

Для участия в жеребьевке приглашаются уполономоченные представители политических партий: избирательных блоков, выдвинувших зарегистрированных кандидатов: члены территориальной избирательной комиссии. Обязательным условием для участия является письменная заявка на участие в жеребьевке, поданная зарегистрированным кандидатом. Результаты жеребьевки будут оформлены протоколом. Адрес: п.Вурнары, Советская, 15 (кабинет главного редактора). Справки по тел. 2-52-30.

КУРАВ

Ӳкерчĕксенче – тӑван тавралӑх

Мӑн Явӑшри культура çурчĕ çумĕнче искусствӑна юратакансен кружокĕсемпе секцийĕсем вунна яхӑн ĕçлеççĕ. Нина Васильевна Андреева ертӳçĕ пуçарнипе иртнĕ кунсенче кунта ӳнерçĕ ĕçне юратакансен куравĕ уçӑлчĕ.

Çынсем пĕр ӳкерчĕк умĕнче, унтан тепри патĕнче чылайччен шухӑша кайса, тĕлĕнсе, киленсе тӑраççĕ, хак параççĕ.

Ӳкерчĕксене ӳнерçĕ кружокĕнчи çамрӑксем пысӑк туйӑмпа, иксĕлми хӑватпа ӑсталанӑ. Ӳнер мелĕсене алла илекен яш-кĕрĕме ытларах тӑван тавралӑх, çутçанталӑк чĕрĕлĕхĕ тыткӑнлать, шухӑшлаттарать.

Курава тӑратнӑ «Анне – тĕнчере чи хакли», «Анне – пирĕн çутӑ хĕвел» ӳкерчĕксене çивĕч куçлӑ, асамлӑ ĕмĕтлĕ Лиза Фоминапа Анюта Миронова ӑсталанӑ. «Чечексем» ятлӑ ӳкерчĕкре Анастасия Мышкина çутçанталӑк илемне чӑн-чӑн пурнӑçри пек сӑнласа кӑтартма тӑрӑшнӑ. Юрий Соколов, Александр Яковлев, Надежда Трофимова ӑсталанӑ ӳкерчĕксем те куçа йӑлӑхтарман, лӑпкӑ йĕрсемпе, çепĕçлĕхпе, чӑнлӑхпа, нумай-нумай сӑнарлӑхпа пĕр тĕвве пĕтĕçтерме пĕлнипе тыткӑнлаççĕ.

– Шанас килет, курава хутшӑнакансенчен тен, хӑшĕпĕрисем çутçанталӑк илемĕпе, унӑн чĕрĕлĕхĕпе тыткӑнланнӑскерсем, пурӑна-киле паллӑ ӳнерçĕсем пулса тӑрĕç, – терĕ ӳкерчĕксен куравне йĕркеленĕ Нина Васильевна Андреева çамрӑк ӳнерçĕсен куравĕ ӑнӑçлӑ иртнипе киленсе.

Культура çурчĕ çумĕнче фото ĕçне кӑмӑллакансен секцийĕ те ĕçлет. Курава тӑратнӑ «Пирĕн ентешсем – ятлӑ-сумлӑ çынсем», «Ял-йыш чысне çӳлте тытса», «Вĕсенче малашлӑх мӑнаçлӑхĕ» ятлӑ стендсем умĕнче çынсем киленсе тӑраççĕ. Культура ĕçченĕсем çакнашкал куравсене кӑçал та тах иртторме палӑртаççĕ.

В.МОСКВИН.

Администрация Вурнарского района Чувашской Республики
ПОСТАНОВЛЕНИЕ

23 января 2012 г. № 29 п. Вурнары

О дополнительных мерах по повышению уровня оплаты труда отдельных категорий работников бюджетной сферы Вурнарского района Чувашской Республики

На основании пункта 3 Указа Главы Чувашской Республики № 7 от 16 января 2012 года «О дополнительных мерах по повышению уровня оплаты труда отдельных категорий работников бюджетной сферы в Чувашской Республике», в целях усиления социальной защищенности и повышения уровня оплаты труда работников бюджетной сферы Вурнарского района Чувашской Республики, постановляю:

увеличить с 1 января 2012 г. на 15 процентов размер оплаты труда работников бюджетной сферы учреждений дошкольного образования, общего образования, реализующих программы дошкольного образования, по внешкольной работе с детьми, культуры, физической культуры и спорта за счет средств бюджета Вурнарского района Чувашской Республики;

предусмотреть в бюджете Вурнарского района Чувашской Республики на 2012 год и на плановый период 2013 и 2014 годов средства на финансовое обеспечение дополнительных расходов в связи с повышением заработной платы указанных категорий работников муниципальных учреждений Вурнарского района Чувашской Республики.

**Глава администрации района
Л.НИКОЛАЕВ.**

Чӑвашлӑхшӑн тӑрӑшать

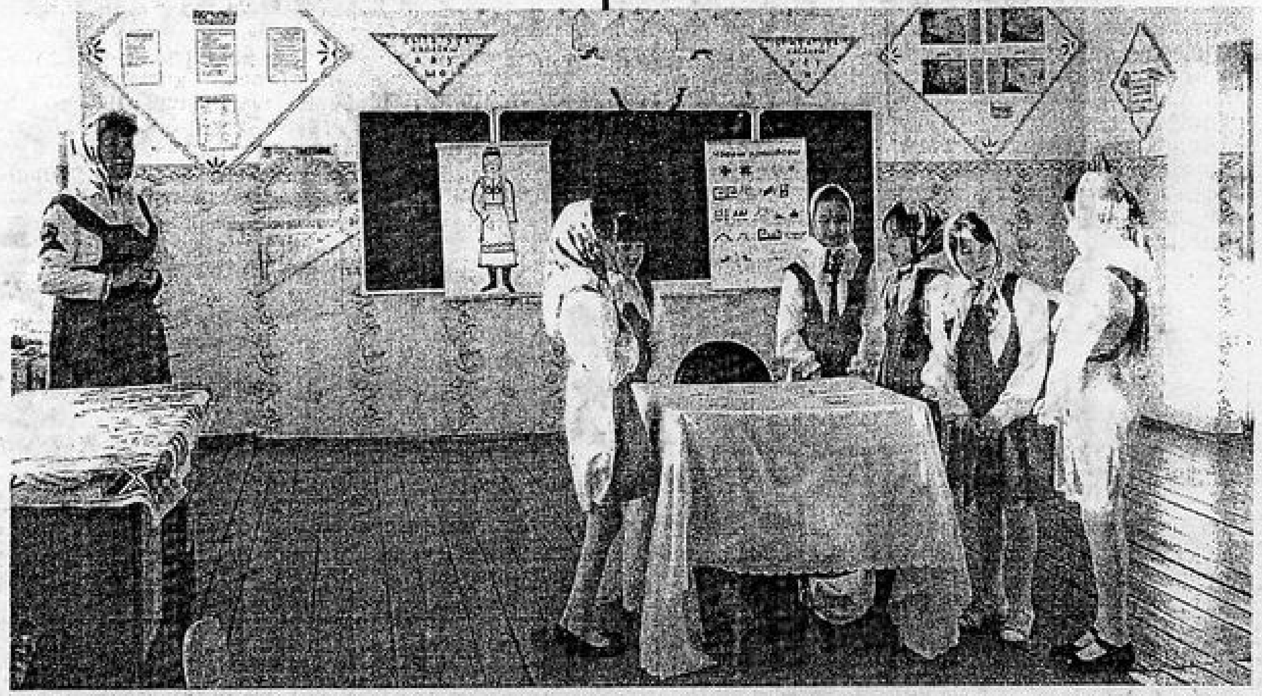

Вӑрман Кипек шкулӗнче районти музыка учителӗсен семинарӗ иртрӗ. Ку шкулти музыка учителӗ Альбина Валерьяновна Шишкова «Чӑваш халӑх йӑли-йӗрки» темӑпа уҫӑ урок ирттерчӗ.

«Манас марччӗ ӗмӗрне
Авал пулни-иртнине,
Чӑваш йӑли-йӗркине» – сӑмахсемпе пуҫланчӗ унӑн урокӗ. Умсӑмах чӑвашсен аваллӑхӗ, тум-тирӗ, йӑли-йӗрки, эрешӗсем, юрри-ташши пирки пычӗ. Учитель те, ачасем те чӑваш тумӗсемпе пулни урока тата илем кӳчӗ.

Тӑваттӑмӗш класра вӗренекенсем «Сурхури» уявпа паллаштарчӗҫ: вӑййӑсем вылярӗҫ, юрӑсем юрларӗҫ, юмӑҫ ячӗҫ. Альбина Валерьяновна ачасене чӑваш халӑхне юратма, унӑн йӑли-йӗркипе интересленме вӗрентет. Ку ҫеҫ те мар, вӑл ачасене юрӑ-кӗвӗ тӗнчипе ҫывӑхлатать ҫеҫ мар, хӑй те шӑпчӑк пекех юрлать. Ҫак талант унӑн хӗрӗсене те – Наташӑпа Ольӑна – куҫнӑ.

Альбина Валерьяновна нумай ҫул ӗнтӗ кӗҫӗннисене пуҫламӑш пӗлӳ парать. Ӗҫре кӑна мар, пурнӑҫра та ҫав тери хастар.

**О.НИКОЛАЕВА,
Вӑрнарти 2-мӗш шкулти музыка учителӗ.**

Продолжая басню...

На уроке литературного чтения учительница Светлана Алексеевна Антонова познакомила нас с басней И.А.Крылова «Стрекоза и Муравей». А представьте, что Муравей разрешил попрыгунье перезимовать. Что бы из этого вышло? Я предлагаю свое окончание басни.

**Анастасия ИЛЬИНА,
«Вурнарская СОШ № 2», 2 В класс.**

**Пожалел Муравей Стрекозу
И пустил бедняжку в свою нору.
Согревшись и наевшись, она
Вновь петь да плясать начинает,
А работать вовсе не желает.
Как быстро она все забывает!
Недолго терпел это наш Муравей,
Решил он выгнать гостью скорей.
Пусть будет уроком хорошим ей!**

ЭЛӖКРЕ ПУРӐНАКАН ЕНТЕШСЕМ

Пулӑҫ Русков

Элӗкре пурӑнакан Алексей Анатольевич Рускова (халӗ вӑл тивӗҫлӗ канура) Элӗкри автостанцире тӗл пултӑм.

– Манӑн ҫул Калинино салине ҫитиччен, – тет вӑл. – Унта манӑн атте-аннен тӑван килӗ, сад-пахчи тата анкартийӗ. Ҫуллахи вӑхӑтра кашни эрнерех пӗр хутчен ҫитсе килме тӑрӑшатӑп.

Чӑвашла тӗп-тӗрӗс калаҫать. Вӑл Етӗрне районӗнчи Юванавӑ салинче ҫуралнӑ. Ашшӗ те, амӑшӗ те – вырӑссем. Тӑван ҫӗршывӑн Аслӑ вӑрҫи пуҫланас умӗн вӗсене ӗҫлеме Вӑрнар районӗнчи Калинино салине куҫарнӑ. Сала вӑл вӑхӑтра район центрӗ шутланнӑ. Анатолий – 10-мӗш класс Калининӑри вӑтам шкулта вӗреннӗ. Ун хыҫҫӑн виҫӗ ҫул Совет ҫарӗнче службӑра тӑнӑ. Кайран Шупашкарти медицина училищинче стоматологи уйрӑмӗнче икӗ ҫул вӗреннӗ. 1962 ҫулта направленипе Элӗк районӗн тӗп больницине ӗҫлеме килнӗ. Шӑл техникӗ 36 ҫул шӑл протезӗсем ӑсталать, арканнӑ шӑлсене юсать.

Ӗҫленӗ вӑхӑтра Альбина Петровнӑпа, вырӑс хӗрӗпе, паллашаҫҫӗ, мӑшӑрланаҫҫӗ. Хӗрпе ывӑлне кун ҫути парнелеҫҫӗ мӑшӑрсем. Иккӗшӗ те килте вырӑсла калаҫаҫҫӗ, ӗҫре е кану вӑхӑтӗнче ҫынсем хушшинче чӑвашла. Альбина Петровна та тивӗҫлӗ канӑва тухиччен Элӗк больницинче, аслӑ медицина сестринче тимленӗ.

Пурнӑҫра темӗн те пулса иртет. Пӗртен пӗр хӗрӗ виҫҫӗмӗш ачине ҫуратнӑ чухне пурнӑҫран уйрӑлать. Анчах малалла пурӑнмаллах. Шупашкарта ӗҫлесе пурӑнакан ывӑлӗ ҫемьеллӗ, ачисем те пур. Вӑхӑт тупӑнсан ывӑлӗ Элӗке е Калинино салине ҫитме тӑрӑшать.

Алексей Русков ӑста пулӑҫ. Элӗк районӗнче вырнаҫнӑ Тени кӳллине, ытти ялсенчи пӗвесене час-часах ҫӳрет. Алексей Анатольевич – СССР хисеплӗ донорӗ, ҫынсене 115 хутчен юн панӑ. Ӗҫре тӑрӑшулӑх кӑтартнӑшӑн пӗрре мар Хисеп хучӗсене тивӗҫнӗ. Ӗҫ ветеранӗ.

Е.ЕГОРОВ.

Элӗк районӗ.

ПОЭЗИ КӖТЕСӖ

Ан васкат...

Ан васкат вӑхӑта эс, тӑванӑм,
Чакарма та ӑна ан пикен.
Пӑхӑнмасть вӑл сана, мӗн-ши тӑвӑн:
Унӑн – хӑйӗн саккунӗ, пӗлен.
Ывӑнтарӗ сана кӗтнӗ вӑхӑт
Пит вӑраххӑн килни, ерипен.
Ҫитсенех, сисӗнмесӗр те хӑвӑрт
Иртӗ-кайӗ те – ан вӗрилен.

Иртекен ӗмӗре ӳкӗтлеймӗн
Кӑшкӑрсан та чӗлхӳ ҫӗтмелле.
Вулакан кӗнеке ҫӗтӗлет-мӗн,
Пӑхрӑн эс те куҫран ҫитмӗле.
Ҫав-ҫавах ҫамрӑкла туйӑнатӑн,
Мӑнуксен куллисем – сан сӑнра.
Аллуна эсӗ тытмӑн туя та.
Чунӗ яшӑ пулсассӑн санра.

Геннадий КРАСНОВ.

Шӑхаль.

ПИРИКА КӖНЕКИНЧЕН

Ҫутине сапса мӑн алтӑрпа
Каҫӗ килчӗ йӑлтӑр ҫӑлтӑрпа.
Ялкӑшать ҫур каҫӗ!
Ҫунтӑрах.
Эсӗ ҫӑлтӑртан та ҫутӑрах.
Алтӑр Ҫӑлтӑр – ылтӑн-кӗмӗл,
Алтӑр Ҫӑлтӑр – ҫич ҫӑлтӑр.
Ылтӑнӗ те, кӗмӗлӗ те –
Ҫиччӗшӗ те сан пултӑр.
Ах, ҫу каҫӗ!
Пыл пек туйӑнать.
Алтӑр ӳпӗнессӗн тайӑлать.
Систерет пуль шерпетне-симне
Астивмешкӗн вӑхӑт ҫитнине.
Алтӑр Ҫӑлтӑр,
Алтӑр Ҫӑлтӑр – ҫич ҫӑлтӑр.
Ылтӑнӗ те, кӗмӗлӗ те –
Ҫиччӗшӗ те сан пултӑр.
Капӑр-ҫке кӗр каҫӗ!
Ав, пӗр си
Алтӑр саламларӗ:
– Тавӑсси!
Туй-ҫуйри пек савӑнать, сӑйлать,
Пуҫ ҫинех симпылӗ сапӑнать.
Алтӑр Ҫӑлтӑр,
Алтӑр Ҫӑлтӑр,
Алтӑр Ҫӑлтӑр – ҫич ҫӑлтӑр.
Ылтӑнӗ те; кӗмӗлӗ те –
Ҫиччӗшӗ те сан пултӑр.

М.ЯМАНДАЙ.

СПОРТ

Стартра – ҫамрӑк йӗлтӗрҫӗсем

Пултаруллӑ спортсменсем ытларах ялсенчен тухаҫҫӗ. Чӑтӑмлӑхӗпе тӳсӗмлӗхӗ ытларах пулнӑранах ӗнтӗ вӗсем ҫитӗнӳсене те ҫӑмӑллӑнах тӑваҫҫӗ.

Л.Зайцева.

Ҫамрӑк ятсем хушшинче юлашки вӑхӑтра Туҫи Ҫармӑсри шкулта вӗренекен Лариса Зайцева ҫине-ҫинех курӑнма пуҫларӗ. Маттур чупуҫӑ. Районта иртекен кроссенче яланах малтисен йышӗнче. Шкул командине пӗрре мар ҫитӗнӳ кӳнӗ.

Йӗлтӗр ӑмӑртӑвӗсене те кашнинех ҫӗнтерӳпе вӗҫлет. Массӑллӑ стартсен нумай хутчен чемпионӗ иртнӗ канмалли кунсенче республика первенствине хутшӑннӑ. Чӑваш енри чи вӑйлӑ йӗлтӗрҫӗсем хушшинче Лариса классика стилӗпе те, ирӗклӗ стильпе те кӗмӗл призер пулса тӑнӑ.

Вӑрнарти 1-мӗш шкулта вӗренекен Ирина Тикинева вӑтам ӳсӗмрисен ушкӑнӗнче тупӑшнӑ, тӑваттӑмӗш вырӑн йышӑннӑ.

Хусканура – пурнӑҫ

Тӑватӑ ҫул каялла Чӑваш Республикинчи аэробикӑпа фитнес федерацийӗпе «Химик» спорт клубӗ пӗрлешсе ирттернӗ мероприяти Вӑрнарта спортӑн ҫак тӗсне вӑйлӑрах аталантарса яма пулӑшрӗ тесен те йӑнӑш мар.

Пӗрремӗш утӑмсем малтанах тунӑ-ха, анчах та турнирсенче палӑрманччӗ. Спорт мастерӗсен, тӗрлӗ шайри ӑмӑртусен чемпионӗсен кӑтартуллӑ илемлӗ кӗлетке ташшисем Вӑрнар хӗрӗсене те ҫине тӑрса ӗҫлеме хистерӗҫ.

Елена Трофимова тренерӑн вӗренекенӗсем акӑ юлашки икӗ ҫулта районти спорт мероприятийӗсенче кӑтартуллӑ номерсемпе тыткӑнлаҫҫӗ кӑна мар, республикӑри, Раҫҫейри турнирсенче те палӑрма пултарчӗҫ.

Иртнӗ шӑмат кун вӗренекенсем хушшинче степ-аэробика енӗпе иртнӗ Чӑваш ен первенствинче вӗсем каллех савӑнтарчӗҫ – хӗрӳ тупӑшура иккӗмӗш вырӑн ҫӗнсе илме пултарчӗҫ. Саламлатпӑр!

С.ЧИКМЯКОВА.

Саламлатпăр!

Вăрнар поселокĕнче пурăнакан Сергей Васильевич ЕФРЕМОВ кăрлачăн 25-мĕшĕнче хăйĕн 50 çулхи юбилейне кĕтсе илет. Хаклăран та хаклă çыннăмăр, сана çур ĕмĕр тултарнă ятпа чун-чĕререн саламлатпăр, ырлăх-сывлăх, тулли телей, ĕçре тата çемьере чи ырă ӳсĕмсемпе хутшăнусем, çирĕп юратупа çутă малашлăх сунатпăр. Пире кашнине ăнланса, кирлĕ чухне пулăшса пынăшăн тав тăватпăр.

Мĕн тери телей вăл – эсĕ
Пирĕнпе пĕрле пулни,
Пирĕнпе пĕрле хаваслăн
Хĕвел пек йăл-йăл кулни.

Ырă çыннăм, сывă пул
Умра вырттăр такăр çул.

Мăшăрĕ, ачисем, кĕрӳшĕ, хăтипе тăхлачи.

Юратнă атте, кукаçи – **Çĕрпел ялĕнче пурăнакан Антон Карпович СЕРГЕЕВ** – кăрлачăн 26-мĕшĕнче 70 çул тултарать. Эпир ăна çак кунпа чун-чĕререн саламлатпăр, ырлăх-сывлăх, телей, ăнăçу, вăрăм ĕмĕр сунатпăр.

Атте, эс пирĕншĕн чи хакли,
Атте, эс пирĕншĕн чун уççи.
Сана чунтан халь саламлар
Ăш сăмахсем сана сунар.
Ырлăх сана, сывлăх сана,
Телей сана, хăват сана,
Ăнăçупа вăй-хал сана,
Турă пулăшса пытăр сана.
Хисеплетĕр сана ял-йыш.
Ырă сунччăр тăвансем.
Савăнтарччăр ачусем
Тата пĕчĕк мăнукусем.
Паянхи пек хавас пул,
Яланхи пек маттур пул.
Пуçна ан ус нихăçан
Йăл кулу пултăр ялан.
Çĕр чăтайми тавах сана
Чун-чĕререн калар сана.
Тулăх пултăр сан пурнăçу,
Вăрăм пултăр сан ĕмĕрӳ.

Ачисем, мăнукĕсем, кĕрӳшĕсем, тăванĕсем.

Поздравляем!

Поздравляем с Днем рождения любимого мужа, отца, дедушку – **АБРАМОВА Георгия Ивановича!**

Ты – наша надежность, опора и сила,
И главный мужчина в семье.
И как бы жестоко нас жизнь не косила,
Найдем мы защиту в тебе.
Мы любим тебя, как отца, и как мужа.
За мужество, строгость и честь,
Огромное сердце, широкую душу,
И просто за то, что ты есть!

Жена, дети, внуки.

СПЕЦИАЛИСТСЕН КАНАШĔСЕМ

Уртаракан чир

Урни е шывран хăрани сĕтпе ӳстерекен чĕрчунсен нерв системин вирус чирĕ. Енчен те йытта е çынна урнă выльăх çыртсан вĕсене те çак чир ерет. Çавăн пекех инфекциллĕ сĕлекепе вараланнă япаласене тытсаран та асăрханмалла.

Чир-чĕр паллисем палăриччен 3–10 кун малтан выльăхсен сĕлекепе пĕрле вирус тухма пуçтарать. Чи пĕрремĕш тапхăрта вĕсен аппетичĕ пĕтет, хăсăкĕ тухать, варĕ хытать. Выльăхсем хытă канăçсăрланаççĕ, вĕсен куç харшисем те пысăкланаççĕ. Юлашки тапхăрта йытăсен агрессивлăхĕ вара уйрăмах ӳсет. Вĕсем çиме юрăхсăр япаласене – чулсене, çĕтĕк-çатăка тата ыттисене – тиркемеççĕ. Çăвар мускулатурин параличĕ аталанать, янахĕ усăнса анать, куçĕсем чалăш пăхаççĕ, чĕлхи çăвартан тухса çакăнса тăрать. Шывпа çутăран хăракан пулать. Виççĕмĕш тапхăрта шалкăм пĕтĕм кĕлеткине çапнă пирки йытă тăраймасть, вилсе каять. Чир 5–7 кунтан паллă пулма пуçтарать, хăш-пĕр чухне çулталăк таранах тăсăлать. Мăйракаллă шултра выльăхсен, сурăхсен, качакасен çак чир вăраххăн иртет пулсан, лашасемпе сыснасем хытах чăрсăрланаççĕ. Тискер чĕрчунсем çынран хăрама пăрахаççĕ, халăх пурăнакан вырăна та пырса яваçаççĕ. Ун чухне этеме те, килти выльăх-чĕрлĕхе те тапăнма пултараççĕ. Урнă чĕрчунсене кăкарнă пулсан вĕсем ирĕкленме таллăнаççĕ, чĕрнисемпе çĕре чавалаççĕ, стенасем çине çапăнаççĕ, ытти выльăхсем çине тапăнаççĕ.

Хальлĕхе инфекциллĕ чиртен сыватма эффективлă мелсем çук, çавăнпа та урнă выльăхсене вĕлерсе çунтарса яраççĕ.

Уртаракан чир ересрен профилактика тăвасси тата унпа кĕрешмелли мерăсене пăхăнни питĕ пысăк вырăн йышăнать:

йытăсене, кушаксене тата ытти чĕрчунсене профилактика вакцинацине туни;

кушаксене, йытăсене йĕркеллĕ вырăнта усрани;

килти выльăхсене ирĕкре çӳрекен тата тискер чĕрчунсенчен хӳтĕлени;

выльăхсен чирне вăхăтра тупса палăртни;

инфекци «вучахĕсене» тупса палăртни тата тĕп туни;

тискер чĕрчунсен хисепне çирĕп йĕркелесе пыни.

Уртаракан чир таврара сарăласран ял тăрăхĕсенче çапкаланса çӳрекен хуçасăр йытăсене тытассипе ятарлă бригадăсем йĕркелемелле. Çавăн пекех килти йытăсене тискер чĕрчунсемпе хутшăнасран кăкармалла.

Йытăсемпе кушаксене ялсенче тата Вăрнар поселокĕнче мĕнле усрамалли пирки Вăрнар район пуçлăхĕ ятарлă хушу кăларнă, ăна пурин те пурнăçласа пымалла. Уртаракан чир ан сарăлтăр тесе тилĕсене тата ытти тискер чĕрчунсене тытма чармаççĕ, кашни тытнă пуçшăн кӳршĕ районсенче укçа парса хавхалантарнă тĕслĕхсем пур.

2011 çулта Вăрнар районĕнче уртаракан чир тупса палăртман, Чăваш Республикинче çакăн пек чĕрчунсем чирленине регистрациленĕ: тилĕ, кушак, качака – тăватшар, йытă, пăсара, пушмак пăру – пĕрер тĕслĕх.

Хальхи вăхăтра Вăрнар районĕнче уртаракан чиртен йытăсене прививка тума пуçланă. Енчен те килти выльăхсем, йытăсем хăйсене яланхи пек тытмасан е яла пырса кĕнĕ тискер чĕрчунсен хăтланкаларăшĕ урăхла пулнине асăрхасан васкасах вырăнти ветеринари участокне е районти ветеринари станцине пĕлтермелле.

Г.ИВАНИЧЕВ,
районти выльăх-чĕрлĕх чирĕсемпе кĕрешекен ветеринари станци пуçлăхĕн çумĕ.

Трихинеллез

Трихинеллезпа чĕрчунсем те, çынсем те чирлеççĕ. Çитĕннĕ трихинелсем (1 мм тăршшĕ) вĕсен çӳхе пыршинче паразит пулса пурăнаççĕ.

Трихинеллăсен хурчĕсем ытларах чухне вар-хырăм тата чăмлав мышцисенче, чĕлхере, диафрагмăра пухăнаççĕ.

Трихинеллăсен амисем «хуçан» пыршинче 8 эрне таран пурăнаççĕ, кайран вилеççĕ. Мышцăсенче вĕсен 25 çул хушши пурăнаççĕ. Çын трихинелла пур сысна ашĕ е ытти аш-пăша çисен трихинеллезпа чирлет. Выльăх-чĕрлĕх продукцине япăх тăварласан е тĕтĕмлесен хуртсем вилмеççĕ.

Калас пулать, рынокри сысна ашне тĕрĕслеççĕ. Енчен те 24 касăкра пĕр вилĕ трихинелла тупсан та аша тата субпродуктсене тĕп тăваççĕ. Пĕлтĕр 472 экспертиза иртнĕ. Трихинеллез чирне тупса палăртман.

Выльăх-чĕрлĕх чирĕсемпе кĕрешекен районти станцин ветеринарипе санитари экспертизин лабораторийĕ çапла сĕнет:

– ветеринарипе санитари экспертизи туман, клеме çапман пулсан аш-пăша тата ашран хатĕрленĕ продуктсене туянмалла мар;

– аш-пăша лайăх пĕçермелле.

Л.ПРОКОПЬЕВ,
ветеринарипе санитари экспертизин ветеринари врачĕ.

РЕКЛАМА ОБЪЯВЛЕНИЯ РЕКЛАМА ОБЪЯВЛЕНИЯ РЕКЛАМА

26 января в РДК
распродажа трикотажа, парфюмерии, подарочных наборов и многое другое. Приглашаем за покупками с 9 до 18 час.

УСЛУГИ

1040. Спутниковое цифровое телевидение Триколор. Телекарта от 3000 руб. Бесплатное обслуживание. Т.8-906-385-29-30.

1073. Роем и углубляем колодцы. Т.89373946762. 10-3

971, 972. Ремонт ТВ на дому. Гарантия 2 месяца. Т.89063838087.

Вурнарское райпо **НАБИРАЕТ** учеников в школу по подготовке продавцов. За период учебы выплачивается стипендия. Обращаться по т.: 2-54-07, 2-55-21.

Отдел военного комиссариата по Ибресинскому и Вурнарскому районам продолжает отбор граждан в возрасте от 19 до 23 лет, для обучения на факультетах среднего профессионального образования (ФСО) по подготовке сержантов (старшин) военных образовательных учреждений МО РФ на 2012 учебный год.

1.Требования, предъявляемые к кандидатам:
- граждане Российской Федерации;
- граждане, прошедшие военную службу;
- имеющие документы государственного образца о среднем (полном) общем или документ государственного образца о начальном профессиональном образовании, если в нем есть запись о получении среднего (полного) общего образования;
- возраст до 23 лет;
- по состоянию здоровья (категория годности «А»);
- имеющий высокий уровень физической подготовки.
- «Рязанское высшее воздушно-десантное командное училище» – г. Рязань;
- «Омский танковый инженерный институт» – г. Омск;
- «Пензенский артиллерийский инженерный институт» – г. Пенза;
- «Военная академия войсковой противовоздушной обороны ВС РФ» – г. Смоленск;
- «Михайловская военная артиллерийская академия» – г. С.Петербург;
- «Военная академия радиационной. Химической и биологической защиты и инженерных войск»- г. Кострома;
- «Военная академия радиационной, химической и биологической защиты и инженерных войск» – г. Тюмень;
- Балтийский Военно-морской институт «Военно-морская академия» – г. Калининград;
- Военно-морской инженерный институт «Военно-морская академия» – г. С.Петербург, г. Пушкин-4;
- Военно-морской институт радиоэлектроники «Военно-морская академия» – г. С. Петербург;
- Морской корпус Петра великого «Военно-морская академия» – г. С. Петербург;
- Тихоокеанский Военно-морской институт «Военно-морская академия» – г. Владивосток;
- Краснодарский военный институт «Военная академия связи» – г. Краснодар;
- «Военно-космическая академия» – г. С.Петербург;
- Череповецкий военный инженерный институт радиоэлектроники «Военно-космическая академия» - г. Череповец, Вологодская область;
- Военный институт физической культуры «Военно-медицинская академия – г.С.Петербург;
- «Военная академия тыла и транспорта» – г. С.Петербург.

По всем вопросам обращаться в отдел ВК ЧР по Ибресинскому и Вурнарскому районам: п. Ибреси, ул. Комсомольская, 23 или по тел. (8-83538) 2-12-74, сот. 8-960-300-08-06.

1119. **ПРОДАЮ** деревянный дом в п.Вурнары, 11 соток земли, летний домик, баня, колодец, сад. Т.89603137578.

КУПЛЮ

752. Овец, ягнят. Т.89033466636. 22-11

1118. Пăранлă качакасем **СУТАТĂП**. Т.89279916725.

ПРОДАЮ

1127. 1-ком. кв. в центре п.Вурнары. Т.89379550690. 2-1

1026. Кирпичи, шифер, цемент, КБ блоки, кольца, гравмассу, керамзит, щебень, песок и др. Доставка, м-н «Фаворит» (спорттовары). Т.:89033227651, 89603068861. 10-3

1107. Новую 1-ком. кв. с индивид. отопл. Т.89061337865. 3-2

1090. 3-хком. кв., 3/3. Т.89278437546. 3-2

1069. Комнату в 2-хком. кв-ре, 25 м², 2/5 эт. Т.89176503195. 4-3

919. Комнату по пер. Тракторный, 18 м². Т.89278427835.

1114. 3-хком. кв., 58 м². Т.89278597655.

1117. Доски липовые, 6 м. Услуги КамАЗа. Т.89033469632. 2-1

1105. 3-хком. кв. по пер.Тракторный, 14, 2 эт. Т.89176535418.

1120. Серую шерсть. Т.89373890115.

1125. Ультразвуковой магнитный выпрямитель, сани, телегу конную, электродвигатель, 2/2, 1500 об./мин. Т.89379569477.

1124. 3-хком. кв., 68 м², ул.Гагарина, 44. Т.89613471150. 4-1

1130. Кирпич. дом с надворными постройками, огород 50 соток. Т.89176580607.

ТРЕБУЮТСЯ

1008. ООО «Мила» требуются: продавец, повар. Т.89278522951. 5-3

«Вурнарскому ХПП»-филиал ОАО «Чувашхлебопродукт» **ТРЕБУЕТСЯ** водитель на постоянную работу.

1007.**РАБОТА**. Т.89877393608. 6-4

ООО «Сельхозэнерго» ВЫПОЛНИТ электромонтажные работы, монтаж и техническое обслуживание систем охранно-пожарной сигнализации и электроосвещения, монтаж видеонаблюдения. Обращаться по адресу: п. Вурнары, ул. Ленина, д. 160 «А», тел. (835 37) 2-56-56, 2-50-87, 2-73-36.

Администрация Вурнарского района предоставила в аренду следующие земельные участки:

Кадастровый номер земельного участка (категория земель)	Месторасположение земельного участка: Чувашская Республика, Вурнарский район	Площадь з/у, кв.м.	Кол-во поданных заявлений	Целевое назначение зем. участка	Срок аренды
21:09:270103:407 (земли нас. пунктов)	д. Новые Яхакасы, северная часть кадастрового квартала 21:09:270103	22	1	для размещения гаража	на 49 лет
21:09:290101:825 (земли нас. пунктов)	с/пос Буртасинское, д. Буртасы	36	1	для размещения базовой станции сети сотовой радиоэлектронной связи	на 49 лет
21:09:220102:860 (земли нас. пунктов)	с/пос Янгорчинское, д. Хорнзор, ул. Вурнарская	36	1	для размещения базовой станции сети сотовой радиоэлектронной связи	на 49 лет
21:09:310106:185 (земли с/х назначения)	с/пос Ершипосинское, земельный участок расположен в западной части кадастрового квартала 21:09:310106	16493	1	для с/х производства	на 49 лет
21:09:310106:186 (земли с/х назначения)	с/пос Ершипосинское	350293	1	для с/х использования	на 49 лет
21:09:310105:530 (земли с/х назначения)	с/пос Ершипосинское	19829	1	для с/х использования	на 49 лет

Письмо в редакцию

Выражаем благодарность администрации Вурнарского района, Совету ветеранов войны, труда и пенсионеров района, руководителям Вурнарской районной ветеринарной станции и лаборатории, редакции газеты «Çĕнтерӳ çулĕ», администрации Ермошкинского сельского поселения, руководству СХПК «Юнтапа», родным, близким, соседям, односельчанам, знакомым за оказанную моральную и материальную помощь в организации похорон нашего любимого мужа, отца, деда, прадеда – участника Великой Отечественной войны, кавалера орденов Славы II и III степеней – Гермонова Марка Гермоновича.

Жена, сын, дочери, внуки и правнуки.

Коллектив МБОУ «Янгорчинская СОШ» выражает глубокое соболезнование учительнице культуры родного края Васильевой Елене Федоровне в связи с преждевременной смертью брата
ЕМЕЛЬЯНОВА Анатолия Федоровича.

Администрация Вурнарского района выражает глубокое соболезнование ведущему специалисту-эксперту отдела специальных программ администрации Вурнарского района Кириллову Владимиру Михайловичу в связи со смертью матери –
Галины Никитичны.

Главный редактор АУ ЧР «Редакция Вурнарской районной газеты «Çĕнтерӳ çулĕ» («Путь победы») – В.В.НИКОЛАЕВ.

Учредители – Министерство культуры, по делам национальностей, информационной политики и архивного дела ЧР, АУ ЧР«Редакция Вурнарской районной газеты «Çĕнтерӳ çулĕ».
Газета зарегистрирована Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Чувашской Республике – Чувашия, свид. ПИ № 21-00106 ТУ от 23 июня 2010 года.

НАШИ АДРЕСА: 429220, Чувашия, п.Вурнары,ул.Советская, д.15, 2-й этаж; пер. Коммунальный, 4.
НАШИ ТЕЛЕФОНЫ: главный редактор – 2-52-30, отделы: сельской жизни; экономики и правовой жизни; рекламы – 2-52-57, бухгалтерия – 2-55-57, типография – 2-59-40.

Ответственность за точность приведенных фактов, опубликованных в газете, несут авторы, рекламодатели. Рукописи не рецензируются, не возвращаются. Материалы на правах рекламы публикуются под знаком Ⓡ

Индекс издания 54813. Печать офсетная. Объем 1 п.л. Тираж 4107экз. Заказ 38.

Çĕнтерӳ çулĕ (Путь победы)
Газета выходит на чувашском языке два раза в неделю – по средам и субботам.
Время подписания в печать – 15 ч. 30 мин.
По графику – 16 ч.
Отпечатано в типографии АУ ЧР «Редакция Вурнарской районной газеты «Çĕнтерӳ çулĕ» («Путь победы»).